

בולעטין # 145 - תשרי תשל"ה לפ"ק

וועד העולמי למען הצלת ישראל מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים ארגון מוקדש לעקור את עצת המרגלים המדברים לשון הרע על ארצינו הקדושה, (שעל ידיהם נחרב ב' מקדשות וגלינו מארצינו, ובא עלינו כל הצרות רח"ל), ולעורר על קדושת ומצות ישוב ארץ ישראל כמבואר במדרש תלפיות (ענף ארץ ישראל), יחד הקדוש ברוך הוא את ארץ ישראל כמו בעל המיחד קרקע לאשתו למזונותיה, והשכינה אין שורה בחוץ לארץ. ובספר חרדים (דף נ"ז), מצות עשה מן התורה לדור בארץ ישראל, שנאמר וירשתה וישבת בה, וכאמרם ז"ל שמצוה זו שקולה כנגד כל מצות שבתורה, ויתקיים בנו הפסוק דברים (יב, ה') "כִּי אִם אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יבַחַר ה' אֱלֹהֵיכֶם מִכָּל שְׂבֻטֵיכֶם לְשׂוֹם אֶת שְׁמוֹ שֶׁם לְשִׁכְנוֹ תִדְרְשׁוּ וּבָאתָ שָׁמָּה", ונזכה לביאת המשיח בב"א שנת "אל המקום אשר" לפ"ק.

יצא על ידי וועד העולמי למען הצלת ישראל

מעצת מרגלים, ולתקן חטא המרגלים

כמו שכתוב רש"י במדבר (פרק יג פסוק טז) ויקרא משה להושע וגו' - התפלל עליו - יה יושיעך מעצת מרגלים.

באר שבע, ארץ ישראל

העמק דבר על דברים פרק לא פסוק כז

(כז) את מריך. הוא הנעשה בכונה שלא כדעת המצוה:

ואת ערפך הקשה. הוא חטא הבא מחמת הטבע. שקשה להתהלך נגד הטבע וההרגל שמונח בדעת האדם. שהוא באחורי הראש. כמשגם כן הראב"ע פ' יתרו. משום הכי מכונה בלשון קשי עורף. וכמשגם כן בס' שמות ל"ג ג'. והקדים משה שני דברים אלו שהביאם לידי עבודה זרה להכעיס. וכמשגם כן לעיל ל' ט"ז דארץ ישראל גרם לעבודה זרה מצד הטבע ומכשגם כן בעת שהיו מעורבים עם ז' אומות. ומשה רבינו הזהירם בשביל זה להטות את הלב לאהבה ודבקות. והמה מרו את דברי קדשו. ולא הכניסו עצמם במעלה עליונה זו. אמנם זה לבד לא היה רע כגם כן. אבל מזה נגררו אחר הטבע הקשה שהוא קשיות עורף שתהיו רדופים אחר עבודה זרה. ומזה תבוא לידי עבודה זרה להכעיס:

הן בעודני חי עמכם היום. והיה נוח להיות דבוק בה' ולישא משא חסידות ואהבת ה' מצד שהיה הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בגלוי וחל רוח"ק בנקל על מי שרצה להתבודד ולשאוף רוח הקודש. מכ"מ. ממרים היתם עם ה'. לא רציתם להשתעבד תחת הנהגה עליונה זו וזה היה עיקר שליחות מרגלים כמשגם כן בפ' שלח. ואפי"ן עם ה' אף ע"ג כשהייתם עם ה'. ולא עלה עה"ד לעבוד עבודה זרה ח"ו. אבל מכ"מ ממרים הייתם שלא להתנהג במעלה עליונה זו כרצון ה' שתהיו מתנהגים במדבר בזה האופן דוקא:

ואף כי אחרי מותי. שלא יהיה קרבת ה' עמכם בשפע יתירה. וקשה מאד להרגיל הדעת לאהבת ה' ודביקות כפי ההכרח לפי השעה כמשגם כן. ואמר הייתם בלשון רבים. שלא היה המרי בהסכמת האומה בכללה. אלא רבים היו:

מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם, ויאמרו אליו לא אדוני ועבדיך באו לשבר אוכל, כלנו בני איש אחד נחנו לא היו עבדיך מרגלים, ויאמר אליהם לא כי ערות הארץ באתם לראות ויאמרו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו והנה הקטן את אבינו היום והאחד איננו, ויאמר אליהם יוסף הוא אשר דברתי אליכם מרגלים אתם. המשך הפסוקים וביאורם קשים. וגם מה דמתחלה אמר להם שני דברים מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם, ואחגם כן אמר להם לא כי ערות הארץ באתם לראות ודלג לו מרגלים ותפס לו רק אחת. ואחגם כן אמר הוא אשר דברתי מרגלים אתם, הניח ערות הארץ ותפס מרגלים, והלא דבר הוא. וגם יש להבין מה דאמר להם הוא אשר דברתי מרגלים אתם דמשמע דמדבריהם יצא לו ראייה והוכחה שהם מרגלים. ויש להבין מהו ההוכחה שהוכיח מדבריהם. ויובן כל זה דהנה כבר מפורסם מה שכתבו המפרשים דעלילת יוסף לאמר להם מרגלים אתם והרי היה צריך ליתן איזו אמתלא לדבריו, והוא על ידי שטען עליהם שהשיבו לו דברים יתרים על מה שלא נשאלו שהוא שאל להם מאין באתם והם השיבו לו מארץ כנען לשבר אוכל, והוא לא שאל מהם למה באתם ובזה העליל עליהם כי מרגלים הם ומיראתם שלא יודע על ידי חקירה כוונת ביאתם הקדימו לומר לשבר אוכל ונעשו כאומר תירוץ קודם הקושיא כן כתבו המפרשים. ומה דבאמת אמרו השבטים כן הוא משום דיוסף בחכמתו הטעה אותם להשיב כן ואחגם כן התהפך עליהם יען כי הוא השלטון ומי ילחם עמו. דהנה מדרך הלשון כשאחד בארץ נכריה ויפגע להשני שאינו מכירו וישאל לו מאין אתה, הדרך להשיב מעיר פלוני. אבל אם יפגע בדרך לאחד שהוא מכירו לא ישאל לו מאין אתה רק ישאל מאין באת אתה לכאן, וכוונת השאלה סובל דאיזו ענין וסיבה הביאך לכאן ואז שייך שישיב לו עסק והצטרכות ביאתו לכאן לעסק פלוני או לראות חתן וכדומה. ויוסף לא שאל להם מאין אתם רק אמר להם מאין באתם. [והטעם לזה כי ירא לשאול להם מאין אתם, כי הרי לא ידע בתחילה דלמא גם הם מכירים מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם, ויאמרו אליו לא אדוני ועבדיך באו לשבר אוכל, כלנו בני איש אחד נחנו לא היו אותו כשם שהוא מכיר אותם ואם יאמר מאין אתם יהיה לשחוק בעיניהם. ועל כן התחכם לומר מאין באתם, דזה השאלה נופל גם אם מכירים זה את זה], והם אחרי שלא הכירו אותו אמרו לו שתי תשובות מארץ כנען וגם אמרו לו לשבר אוכל, ושוב העליל עליהם, אחרי שלא שאל להם הסיבה שבאו לכאן והם השיבו ולא נשאלו מסתמא מרגלים הם:

והנה להיות מרגל לא כל הרוצה להיות יהיה רק צריך לזה אנשים מיוחדים מלומדים ומוכשרים לאומנות זו והמה מוכנים ועומדים לעת הצורך לשלחם לרגל הארץ שרוצים לעשות עמה מלחמה. וגם כי מי שזה אומנתו לרגל בעת הצורך לא בכל פעם ובכל יום הולך לרגל דלפעמים גם הוא נוסע לרגל מסחר וכדומה, וזהו שאמר להם יוסף מרגלים אתם פירוש דזהו אומנתכם הקבוע לכם ורגילים אתם בזה ואתם אומנים בה. ועוד הוסיף להם לומר את ערות הארץ באתם לראות דגם עתה ביאתכם לכאן הוא רק עבור עסק זה לא

לסחורה (כן פי' האברבנאל). והם השיבו לו על הדברים לא אדוני ועבדיך באו לשבר אוכל, השיבו לו מקודם על טענה השניה כי היא עיקר העלילה דלא באו כאן רק לשבר אוכל, דאפילו אם הם מרגלים באומנות עכ"ז אם אינם עוסקים במלאכה זו אין עליהם שום חטא וטענה. ושוב הוסיפו ואמרו כנים אנחנו לא היו עבדיך מרגלים כי מעולם לא למדנו אומנות זו ומעולם לא עסקנו בה. ועל זה השיב להם להכחיש דבריהם, לא כי ערות הארץ באתם לראות, כאומר אינני יורד להתוכח עמכם אם אומנתכם להיות מרגלים ואם מוכשרים אתם לאומנות זו כי אין שום נ"מ בזה אבל בעיקר הדבר כי באתם לראות ערות הארץ, דעתה סיבת ביאתכם הוא רק בעבור זה. ועל כן לא הזכיר להם כאן מרגלים. והם חזרו והשיבו לו שנים עשר עבדיך אחים אנחנו בני איש אחד וזהו הוכחה דבודאי לא יסכן אדם עשרה בנים לילך בעסק מסוכן כזה, ועוד הוסיפו לו והנה האחד את אבינו היום והאחד איננו, וכל אלה הם דברים יתרים ומיותרים אינם שייכים כלל לעיקר הויכוח ובפרט בדבר עם מרגלים אתם לראות את ערות הארץ באתם, ויאמרו אליו לא אדוני ועבדיך באו לשבר אוכל, כלנו בני איש אחד נחנו לא היו מושל הארץ בודאי דאינו נכון להרבות בדברים שאינם נצרכים. רק הם התחכמו בזה אחרי שראו דכל עיקר יסודו לחושדם במה שדיברו דברים יתרים ללא צורך ועל זה בנה כל הבנין. ועל כן התחכמו לדבר עוד יותר דברים שאינם נצרכים כלל דבזה הרי יפול כל יסודו אחר שכן דרכם וטבעם להרבות בדברים שלא מהענין וממילא הרי אין לו שום יסוד לבנות הבנין על תשובתם הראשונה. ועל זה השיב להם הוא אשר דברתי מרגלים אתם. דעתה נוכחתי שכדברי הראשונים כן הוא שאתם מלומדים היטב באומנות זו ובקיאים בה דאתם עושים עצמכם כתמימים שאין להם הבנה כדי לסתור כל הוכחה שלי. ועל כן לא נזכר כאן ערות הארץ באתם לראות, דרק על זה יש לו הוכחה שהם מלומדים בזה:

(המשך בבולעטין הבא אי"ה)